

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5582906/09/DJJ

Uw kenmerk
2009Z08852

Datum 6 juli 2009
Onderwerp Antwoorden kamervragen over ongelijke behandeling van
probleemjongeren

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister voor Jeugd en Gezin, de antwoorden op de vragen van de leden Bouwmeester en Dijsselbloem (beiden PvdA) van uw Kamer over ongelijke behandeling van probleemjongeren (ingezonden 13 mei 2009).

De Staatssecretaris van Justitie,

Antwoorden van de Staatssecretaris van Justitie, mede namens de Minister voor Jeugd en Gezin, op de vragen van de Kamerleden Bouwmeester en Dijsselbloem (beiden PvdA) over de ongelijke behandeling van probleemjongeren (ingezonden 13 mei 2009, nr. 2009Z058852).

Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties
Directie Justitieel Jeugdbeleid

Datum
6 juli 2009

Ons kenmerk
5582906/09

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de uitzending over een kind dat drie jaar lang opgesloten zit in een jeugdinrichting zonder dat er, volgens betrokkene, een zinvolle behandeling heeft plaatsgevonden?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de uitspraak dat de kwaliteit van persoonlijkheidsonderzoeken discutabel is en dat de behandeling van een kind daardoor niet aansluit bij de behoefte en een kind er dus niets mee opschiet?

Antwoord 2

Diagnostiek in zowel civielrechtelijk als in strafrechtelijk kader speelt een belangrijke rol bij het nemen van ingrijpende beslissingen van rechters ten aanzien van kinderen en jongeren. Daarnaast vormt deze diagnostiek – na oplegging van een civiel- of strafrechtelijke maatregel of straf – het startpunt voor de verdere behandeling of begeleiding. Het is dus van groot belang dat de kwaliteit van forensische diagnostiek goed is.

Die kwaliteit is in concrete afspraken en richtlijnen vastgelegd. In 2005 is onder regie van het ministerie van Justitie het landelijk kader Forensische Diagnostiek in de Jeugdzorg (verder: FDJ) in werking getreden. De Tweede Kamer is daarover begin 2005¹ geïnformeerd door de toenmalige Minister van Justitie.

Het landelijk kader FDJ heeft als doel de kwaliteit van forensisch gedragsdeskundig onderzoek bij minderjarigen te verhogen, de doorlooptijden te verkorten en de doelmatigheid van de aanvragen te verbeteren. Het kader heeft zowel betrekking op het strafrechtelijke als op het civielrechtelijke domein. In het kader zijn afspraken, richtlijnen en procedures vastgelegd over de inhoud, organisatie, financiering en wet- en regelgeving van forensische diagnostiek voor jeugdigen.

Het landelijk kader FDJ wordt momenteel geëvalueerd. Doel van de onderzoeksevaluatie is vast te stellen hoe de uitvoering van forensische diagnostiek bij minderjarigen verloopt na de invoering van het landelijk kader FDJ. Het moet inzicht bieden in de mate waarin en de wijze waarop de betrokken organisaties volgens het landelijk kader werken. Ook dient het onderzoek inzicht te bieden in hoeverre het landelijk kader bijdraagt aan een kwalitatieve verbetering van de forensische jeugddiagnostiek.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 29 815, nr. 10.

Datum
6 juli 2009

Ons kenmerk
5582906/09

Het onderzoek wordt komend najaar afgerond. Ik zal de resultaten ervan aan uw Kamer doen toekomen, voorzien van een beleidsreactie. Afhankelijk van de onderzoeksresultaten zal ik – samen met de Minister voor Jeugd en Gezin – bezien of aanscherping van de afspraken en richtlijnen van het landelijk kader FDJ nodig zijn om de kwaliteit van de forensische jeugddiagnostiek te borgen, zowel in civiel- als in strafrechtelijk kader.

Vraag 3

Waarom is er voor strafrechtelijk geplaatste jongeren wel een checklist voor kwaliteit van de persoonlijkheidsonderzoeken, protocollering en opleiding van psychologen van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), terwijl er voor civielrechtelijk geplaatste jongeren geen checklist voor de kwaliteit is en er praktisch geen mogelijkheden voor het NIP zijn om mogelijke fouten te kunnen corrigeren?

Antwoord 3

Het landelijk kader FDJ hanteert criteria voor zowel strafrechtelijke als civielrechtelijke forensische rapporteurs. Die criteria zijn nagenoeg identiek. Het gaat onder meer om de noodzaak van een BIG-registratie (of in BIG-opleidingstraject), een universitaire opleiding tot orthopedagoog, psycholoog of (kinder-en jeugd)psychiater en aanvullende forensische scholing.

Wanneer aanvragen voor rapportages via het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie² (NIFP) bemiddeld worden, toetst het NIFP zowel de civielrechtelijke als strafrechtelijke rapportages die door onafhankelijke rapporteurs zijn opgesteld. Niet alle aanvragen voor gedragsdeskundig onderzoek lopen echter via het NIFP. Bureau Jeugdzorg en de Raad van de Kinderbescherming kunnen ook zelf een onafhankelijke rapporteur inschakelen. Dit gebeurt doorgaans met toepassing van de regels die zijn opgesteld voor het aanvragen en uitvoeren van extern onderzoek, te weten de 'Richtlijnen voor het (laten) verrichten van extern onderzoek'.

Op basis van de genoemde evaluatie van het landelijk kader FDJ kan ik beoordelen of het nodig is dat de bestaande afspraken hierover moeten worden herijkt. Ik zal u daarover informeren bij het toezenden van de onderzoeksresultaten.

Vraag 4

Bent u van mening dat de strenge regels voor kwaliteit van behandeling van kinderen op civielrechtelijke en strafrechtelijke basis dezelfde en van goede kwaliteit moet zijn? Zo ja, op welke manier wilt u dit borgen?

Antwoord 4

Buiten kijf staat dat zowel diagnostiek en behandeling in civielrechtelijk als in strafrechtelijk kader van goede kwaliteit moet zijn. Dat betekent niet dat ook de regels, afspraken en procedures in civielrechtelijk en strafrechtelijk kader precies dezelfde moeten zijn. Het civielrechtelijk kader is niet gelijk aan het strafrechtelijk kader. Daarmee kunnen ook andere procedures en richtlijnen nodig zijn om hetzelfde doel – goede kwaliteit van diagnostiek en behandeling – te bereiken.

² In de vraag wordt verwezen naar het Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP), maar het is het NIFP dat een belangrijke rol heeft in de forensische (jeugd)diagnostiek.

Vraag 5

Bent u van mening dat, ondanks de splitsing van verblijf van jongeren op civielrechtelijke- en strafrechtelijke titel, de kwaliteit van diagnosticeren, behandelen en de ontwikkeling daarvan in gezamenlijkheid moet worden opgepakt, omdat alle jeugdigen die verblijven binnen de gesloten setting recht hebben op een goede diagnose en een effectieve behandeling? Bent u van mening dat er veel kennis en ervaring verloren gaat als justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) en de gesloten jeugdzorginstellingen niet van elkaars ervaringen leren en beiden volledig los van elkaar opereren, terwijl de problemen waarmee jeugdigen in beide instellingen kampen in grote mate overeenstemmen?

Antwoord 5

Dat zowel jeugdigen in een gesloten civielrechtelijke setting als jeugdigen in een gesloten strafrechtelijke setting recht hebben op goede diagnostiek en behandeling behoeft geen betoog. Het is daarbij inderdaad belangrijk dat justitiële jeugdinrichtingen en de gesloten jeugdzorgvoorzieningen van elkaar kunnen leren. Er is dan ook geen sprake van het 'volledig los van elkaar opereren'. Integendeel, een aantal particuliere jeugdinrichtingen heeft zowel justitiële locaties als locaties voor gesloten jeugdzorg. Natuurlijk zijn de civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatste jeugdigen daarbij qua locatie strikt van elkaar gescheiden, maar de aansturing van de locaties vindt plaats onder verantwoordelijkheid van één raad van bestuur.

Ook in andere opzichten zijn het civielrechtelijk en strafrechtelijk kader nauw op elkaar betrokken, zeker waar het gaat om forensische diagnostiek. Zowel de Raad voor de Kinderbescherming als het NIFP hebben taken in zowel civielrechtelijk als strafrechtelijk kader.

Vraag 6

Bent u bereid de Inspectie een (vergelijkend) onderzoek te laten doen naar de wijze waarop de diagnosticering en behandelingen van jeugdigen in de justitiële jeugdinrichtingen en de gesloten jeugdzorginstellingen plaatsvindt, zodat bestaande kennis en ervaringen optimaal benut kunnen worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Op grond van de resultaten van de evaluatie van het landelijk kader FDJ zal ik kunnen beoordelen of met de concrete toepassing van dat kader de beoogde doelen worden behaald. Ik kan dan ook bezien of verder onderzoek nodig is. In dat geval zou overigens een wetenschappelijk onderzoek meer in de rede liggen dan een onderzoek van de Inspectie jeugdzorg. Uiteraard zou bij een dergelijk onderzoek gebruik kunnen worden gemaakt van de bevindingen van de Inspectie jeugdzorg over de behandeling van jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen en de gesloten jeugdzorginstellingen.